

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse:
24/7915 – ISV

Vår referanse:
24/283280 - 4

Sted, dato:
Oslo, 30.03.2025

Høringssvar - forslag til endringer i reglene om varsling for å styrke fornærmedes og etterlattes stilling

Innledning

Politidirektoratet viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 6. desember 2024. Høringsfristen er 1. april 2025. Politidirektoratet har mottatt høringsinnspill fra Oslo politidistrikt til noen konkrete punkter. Innspillet følger vedlagt dette høringssvaret.

Generelt om forslaget og politiets syn på forslaget

Det foreslås å innføre en plikt for kriminalomsorgen til å varsle fornærmede eller dennes etterlatte om ulike situasjoner under domfeltes straffegjennomføring, ved alvorlige lovbrudd mot den personlige frihet og fred, voldslovbrudd og seksuallovbrudd. Det foreslås også å utvide området for varsling til å omfatte flere situasjoner under straffegjennomføringen enn det som ligger i dagens regler.

Politiet er ikke direkte berørt av forslaget. Som en aktør i straffesakskjeden med stor berøringsflate mot partene i straffesaker, finner Politidirektoratet likevel grunn til å gi uttrykk for støtte til forslaget. Forslaget vil etter politiets syn bidra til at staten bedre kan ivareta sin plikt til å beskytte borgerne generelt og vil spesielt bidra til å gi fornærmede og etterlatte en sterkere opplevelse av å være hensyntatt i saken – også etter at gjerningspersoner blir dømt.

Den innrammingen av varslingsplikten som er beskrevet i høringsnotatet, fremstår etter politiets syn som riktig. Dette ved at selve varslingsplikten foreslås utløst av kategori av overtredelse (typisk integritetskrekkende handlinger, jf. strl. kap. 24-26) og alvorlighetsgrad sett hen til en øvre strafferamme.

Når det gjelder strafferammen som er foreslått er politiet imidlertid av den oppfatning, som Oslo politidistrikt påpeker, at strafferammen på fengsel inntil 6 år eller høyere som kriteriet for at varslingsplikt inntreffer, er satt for høyt. Dette fordi varslingsplikten da vil avgrenses mot overtredelser med lavere strafferamme enn 6 år som gode grunner taler

for at bør underlegges varslingsplikt. Eksempelvis gjelder dette grove trusler, jf. § 264 og alvorlig personforfølgelse, jf. § 266 a som har en øvre strafferamme på henholdsvis 3 og 4 års fengsel. Etter politiets syn er det unaturlig å avgrense mot disse sett hen til det trygghetsskapende formålet med lovendringen.

Det fremstår som riktig at det er en begrensning i varslingsplikten dersom det ved varsling vil være fare for den domfeltes sikkerhet, liv og helse. Likevel slik at utgangspunktet for vurderingen, etter politiet syn, bør være at fornærmede eller etterlatte som regel skal varsles dersom dette er ønsket. Det bør derfor bør være konkrete holdepunkter for å unnlate denne typen varsling.

For øvrig vises det til konkrete innspill fra Oslo politidistrikt.

Økonomiske og administrative konsekvenser for politiet

Politiet ser ikke at dette vil medføre nevneverdige konsekvenser for politiet.

Med hilsen

Astrid Birgitte Borge

Fung. seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill - Forslag til endringer i reglene om varsling for å styrke fornærmedes og etterlattes stilling - Oslo politidistrikt

Saksbehandler:

Patrick Kristoffer Holth Steensby

Politiinspektør

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:
25/3928 - 2

Sted, dato:
Oslo, 04.03.2025

Høring – Forslag til endringer i reglene om varsling for å styrke fornærmedes og etterlattes stilling

Innledning:

Det vises til Politidirektoratets mail av 6. januar 2025 vedrørende forslag til endringer i reglene om varsling for å styrke fornærmedes og etterlattes stilling.

På generelt grunnlag, fremstår høringsnotatet som grundig gjennomarbeidet og godt. Oslo politidistrikt stiller seg bak både intensjonen for regelendringene og de foreslåtte endringene.

Oslo politidistrikt har følgende innspill til de konkrete punktene:

6.4.1 Innføring av en plikt til å varsle ved overtredelse av enkelte lovbrudd

Oslo politidistrikt støtter forslaget om at fornærmedes, eller dennes etterlattes, syn på varsling skal innhentes. Det er ikke utenkelig at enkelte ikke vil ønske en slik varsling, og det bør derfor ikke være en automatikk i varslingene. Det kan videre tenkes at enkelte fornærmede og/eller etterlatte kun ønsker varsling i enkelte av de opplistede tilfelle som for eksempel kun ved løslatelse (prøveløslatelse eller endt tid). I så fall bør det kunne legges til rette for en slik differensiert varslingsplikt som da ikke går lenger enn behovet til den fornærmede eller etterlatte.

Departementet foreslår at varslingsplikt skal gjelde for forbrytelser etter straffeloven kapittel 24 til 26, som har en strafferamme på fengsel inntil 6 år eller høyere. Oslo politidistrikt mener at også andre straffebestemmelser med lavere strafferamme enn 6 år kan ha betydning for fornærmede eller dennes etterlatte slik at disse bør inkluderes av varslingsplikten. Eksempler på dette kan være straffeloven § 264 om grove trusler, straffeloven § 266a og § 267 b grov deling av krenkende bilder mv. Alle disse bestemmelsene har ulike grader av integritetskrenkelser i seg, blant annet kan de være egnet til å fremkalle frykt, engstelse, motivert av hevn eller innebærer et tillitsbrudd. Dette kan følge til særlig store påkjenninger for fornærmede.

I tillegg fanges disse enkeltbestemmelsene godt opp av gjeldende (og foreslått videreført) rett om skjønnsmessig vurdering av om det er "av betydning" for fornærmede.

Noen fagmiljøer i Oslo politidistrikt er ikke nødvendigvis enig i at det gjøres unntak for straffeloven § 276 annet ledd, § 277 og § 278. Slike overtredelser kan klart utgjøre et traume for de etterlatte. En mener derfor at også disse tilfelle bør omfattes av varslingsplikten, men slik at man også her lar de etterlattes syn være avgjørende ved innhenting av deres syn på spørsmålet om varsling.

6.4.2.2: Presisering av hvilke opplysninger som foreslås omfattet:

Oslo politidistrikt anser det som hensiktsmessig at varslingsplikten også skal gjelde opplysninger om vilkår om oppholdssted ved prøveløslatelse og permisjon. Dette er opplysninger som *kan* være av stor betydning for de fornærmede. Slik gjeldende rett er gjengitt fremstår det kun slik at dette er opplysninger som gis dersom det er vilkår som "direkte" gjelder fornærmede. Dersom det er et ønske fra de etterlatte, vil det kunne være et innspill de ønsker å få informasjon om ved spørsmål om varsling, og at det i slike tilfeller bør vurderes.

9 Hensyn til domfeltes liv eller helse:

Oslo politidistrikt er enig at det tas inn i lovteksten at varslingsplikten kan begrenses av hensyn til domfeltes sikkerhet. Det presiseres at en så viktig avgrensning bør tas inn i lovteksten, og ikke kun fremgå av retningslinjene til straffegjennomføringsloven slik det gjør i dag. Videre støttes det at domfelte får klagerett på avgjørelsen, slik at all informasjon kan komme frem dersom domfelte skulle ha tilleggsopplysninger. Samtidig påpekes at vurderingen av domfeltes sikkerhet opp mot varsling vil innebære vanskelige avveininger, og at det må stilles krav om visse objektive omstendigheter og ikke minst krav om notoritet rundt den konkrete vurderingen enten man lander på varsling eller ikke.

Med hilsen

Per Thomas Omholt

Politiinspektør/leder påtalefaglig stab

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.